

BEROEPS- BELANGEN

EEN BENEPEN STANDPUNT.

Collega Overweg te Dordrecht, schrijft ons:

Eenige tijd terug kwam een jonge man bij mij onder behandeling, wien door een ongeval op zijn werk de beide centrale bovenincisiven, die door het trauma dusdanig waren afgebroken, moesten worden geëxtraheerd.

De Rijksverzekeringsbank erkende, het kon ook slecht anders, het geval als een bedrijfsongeval, en te goeder trouw herstelde ik het euvel door het plaatsen van kunsttanden.

Erg verbaasd was ik echter, toen mij na het inzenden van de gespecificeerde declaratie van de R.V.B. bericht werd, dat kunsttanden alleen in noodzakelijke gevallen werden vergoed, en ik mij dus had tevreden te stellen met de honoreering der extracties.

Het geval gaat mij niet zoozeer om de knickers als om het spel.

De R.V.B. vond het dus blijkbaar niet noodig, dat een jonge kerel, die het leven nog door moet, die de beide incisiven, èn voor de functie èn voor de cosmetica het belangrijkste, moest missen, weer dusdanig werd gerestaureerd, dat de nadeelige gevolgen van het ongeval tot een minimum werden gereduceerd, wat toch steeds de uiteindelijke bedoeling van elken geneeskundige en elken tandarts behoort te zijn.

Ik heb gemeend dit geval als waarschuwing in het Tijdschrift te moeten doen publiceeren, om de collegae bij voorkomende analoge gevallen op hun hoede te doen zijn.

UITSpraak VAN DEN Raad VAN Beroep

inzake samenwerking van een lid der Maatschappij
met een onbevoegde.

*De Raad van Beroep van de Nederlandsche Maatschappij
tot Bevordering der Tandheekunde,*

Gezien een brief van het bestuur der Afdeling B gedateerd 2 October 1934, waarbij het binnen den daarvoor gestelden termijn in beroep komt van een uitspraak van den Raad der Afdeling A gedateerd 21 September 1934, gewezen naar aanleiding van een door genoemd bestuur op 8 Mei 1934 ingediende klacht tegen tandarts X, thans te S en op genoemd tijdstip nog gevestigd te C en lid van de Afdeling A, terzake van samenwerking of associatie met den onbevoegden tandtechnicus Z.;

kennis genomen hebbende van den inhoud van bedoelde uitspraak, waarbij aan de Afdeling B. wordt voorgesteld op X den tuchtmaatregel van roeyment toe te passen;

gehoord genoemd bestuur in de zitting van den Raad van Beroep, gehouden den 20sten Januari 1935 te Amsterdam, hebbende X, opgeroepen conform art. 53 van het Huishoudelijk Reglement, bij brief van 20 December 1934 uitdrukkelijk verklaard liever niet ter zitting te willen verschijnen;

Overwegende, dat het bestuur van de Afd. B naar het heeft verklaard het beroep voornamelijk heeft ingesteld, omdat het een eventueel roeyment van den aangeklaagde niet voldoende achtte om aan diens samenwerking met een onbevoegde een eind te maken, doch een daarnevens op te leggen boete daartoe doeltreffender oordeelde, dat het wijders een uitspraak in hoogste instantie wenschte, ten einde zich daarmee eventueel te kunnen wenden tot het College voor Medisch Tuchtrecht;

Overwegende, dat ter zitting en uit de geproduceerde stukken is komen vast te staan, dat het aangeklaagde lid in de praktijk en ten huize van den tandtechnicus Z werkzaam is en de onbevoegde uitoefening der tandheekunde door dezen vergemakkelijkt;

Overwegende, dat zoodanige samenwerking in flagranten strijd is met de beroepswaardigheid en volstrekt onvereinigbaar met het lidmaatschap der Maatschappij;

dat evenwel is gebleken, dat X uitsluitend door benarde financiële omstandigheden tot deze ontoelaatbare samenwerking is gekomen, terwijl te voren — voor zoover bekend — omtrent hem

nimmer eenige klacht terzake van handelingen in strijd met de beroepswaardigheid of de collegialiteit is vernomen en dat de ge-incrimineerde samenwerking aan beklaagde slechts een schamel bestaan oplevert;

Overwegende, dat ter bestrijding van de onbevoegde uitoefening de disciplinaire rechtspraak der Maatschappij met door haar toe te passen maatregelen niet verder mag gaan dan redelijk is in verband met den ernst van de begane handeling en de omstandigheden van het lid op wien de maatregelen worden toegepast;

dat in het onderhavige geval toepassing van nog andere tuchtmaatregelen dan de Raad der Afdeeling A heeft opgelegd, resp. ter toepassing voorgesteld, den Raad van Beroep niet gerechtvaardigd voorkomt;

Overwegende, dat een royement in casu volgens art. 55 van het vigeerende Huishoudelijk Reglement behoort te worden toegepast door het rechtsprekend college;

Gezien artt. 24 en 27 alinea 1 van de vóór 17 Augustus 1934 geldende Statuten en art. 61 en 62 van het vigeerende Huishoudelijk Reglement der Maatschappij;

R e c h t d o e n d e :

Vernietigt de uitspraak waartegen beroep;

Past op X toe het tuchtmiddel van royement van het lidmaatschap van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde;

Bepaalt, dat van deze uitspraak een afschrift zal worden gezonden aan X, het Hoofdbestuur der Maatschappij, het Bestuur der Afdeeling B, alsmede aan den Raad der Afdeeling A.

Aldus gewezen den 6en Augustus 1935 door den Raad van Beroep, samengesteld uit J. Sanders Ezn. te Amsterdam, voorzitter, I. A. Holthaus te Zwolle en P. H. Buisman te Tiel.

UITSPRAAK VAN DEN RAAD VAN BEROEP

inzake een klacht tegen de leden eener Afdeelings-Ziekenfonds-commissie.

De RAAD van BEROEP van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde,

Gezien den brief van X, tandarts te S van 13 Januari 1935, waarin hij binnen den gestelden termijn in beroep komt van een uitspraak van den Afdeelingsraad van de Afdeeling R der Maatschappij, gedateerd 10 Januari 1935,

betreffende een tweetal klachten zijnerzijds ingediend tegen A, B, C, D en E, tandartsen te R en lid van de Maatschappij, in hun hoedanigheid van lid van de Afdeelings-Ziekenfonds-commissie, waarin hij hen in hoofdzaak beschuldigt:

1e. dat zij het hem, appellant, gegeven ontslag als medewerkend tandarts aan de kliniek der Vereenigde Ziekenfondsen te S niet alleen niet hebben verhinderd, doch hebben goedgevonden op andere gronden dan neergelegd in een hem betreffende „memorie van grieven”, welke naderhand door het bestuur der genoemde ziekenfondsen werd ingetrokken, welke andere gronden, n.l. zijn persoonlijke eigenschappen, zij hem niet hebben medegedeeld, noch hem in de gelegenheid hebben gesteld zich te verdedigen, terwijl zij wisten, dat het ontslag niet was gegeven op de door het contract voorgeschreven wijze en dat hooger beroep niet bestond;

2e. dat genoemde personen niet, zooals leden der Maatschappij betaamt, in zijn belang zijn werkzaam geweest, doch tegen zijn belangen hebben geageerd en de beschuldigingen, tegen hem ingebracht, niet, althans niet voldoende, hebben onderzocht, evenmin als de beschuldigingen zijnerzijds gericht tegen den administrateur der genoemde kliniek;

3e. dat zij voorts al de getuigen, die hem zouden kunnen hebben ontlasten van hetgeen hem in zijn hoedanigheid van kliniektandarts was verweten, niet hebben gehoord, noch de feiten, door hem ter zake van de toestanden aan de kliniek in het geding gebracht, hebben onderzocht, zoodat zijn naam niet is gezuiverd van den blaam, door het bestuur van de Ver. Ziekenfondsen te S daarop gelegd;

4e. dat appellant door de nalatigheid van de met name genoemde leden der Afdeelings-Ziekenfonds-commissie in zijn per-

soonlijke en financieele omstandigheden rechtstreeks en indirect is benadeeld en groote schade heeft geleden ;

welke klachten door den Afdeulingsraad, als zijnde ongegrond bevonden, zijn afgewezen ;

Gelet op de door appellant ter nadere uiteenzetting van zijn grieven bij den Raad ingezonden memories van beroep ;

Gehoord ter zitting van den Raad op 27 April 1935 te Amsterdam appellant, hebbende de aangeklaagden bericht van verhinderingsgezonden ; —

Overwegende ad 1 :

dat door den Afdeulingsraad terecht is gesteld, dat de rechtmatigheid van het ontslag van appellant niet door dien Raad kon worden onderzocht, daar de Ziekenfonds-commissie volgens de bepalingen van het contract in laatsten aanleg beslist ;

dat de door appellant betwiste rechtmatigheid derhalve ook niet aan het oordeel van den Raad van Beroep kan worden onderworpen ;

dat de Afdeulingsraad niettemin tot de overtuiging is gekomen, dat de Ziekenfonds-commissie naar de regelen van de goede trouw heeft gehandeld, onderzocht en berust in het door het bestuur van de Ziekenfondsen gegeven ontslag ;

dat ook de Raad van Beroep tot geen andere conclusie is kunnen geraken ;

dat o.a. bij onderzoek is gebleken, dat juist de Ziekenfonds-commissie met name het aangeklaagde lid B, appellant, die aanvankelijk in het ontslag wenschte te berusten, heeft bewogen, althans naar de redenen van dat ontslag te informeren en dat de memorie van grieven, welke bij wijze van antwoord daarop is opgesteld, later is ingetrokken op grond van de bedenkingen, die de commissie daartegen aanvoerde ;

dat de commissie bij het bestuur van de Ziekenfondsen ten gunste van appellant is opgetreden ;

dat de Ziekenfonds-commissie verschillende bijeenkomsten heeft belegd, waarop zij achtereenvolgens met alle betrokken instanties en ook met appellant heeft beraadslaagd ;

dat naar het oordeel van den Raad van Beroep genoemde commissie niet dan na veelzijdige beschouwing van het ontslag, waarbij

niet uitsluitend de belangen van appellant in aanmerking konden en mochten komen, haar standpunt heeft bepaald ;

dat appellant voldoende gelegenheid is gegeven om — voorzover dit van belang kon zijn — zich te doen hooren, ook zonder dat hij in de gelegenheid werd gesteld zich te verdedigen tegen beschuldigingen, aangezien de daarin vervatte bezwaren niet voor weerlegging door appellant vatbaar waren en dit niet tot appellant's doel — het ongedaan maken van het ontslag — zou kunnen bijdragen ;

Overwegende ad 2 :

dat het lidmaatschap van de Maatschappij en het als zoodanig zitting hebben in eenige commissie, niet de verplichting kan opleggen om uitsluitend de belangen van eenig Maatschappij-lid voor te staan bij beslissingen, die ook andere belangen omvatten ;

dat in het onderwerpelijke geval de Ziekenfondscommissie had te oordeelen over een ontslag aan een kliniek, zijnde in wezen een bedrijf, waarbij uiteraard ook andere factoren dan alleen de belangen van appellant in het geding waren en als zoodanig onder het oog moesten worden gezien ;

dat aan deze breede wijze van beoordeeling een commissie zich niet kan onttrekken, wil zij voldoende gezag en vertrouwen in haar werkzaamheid genieten in de oogen van degenen, in en buiten de Maatschappij, met wie zij uit hoofde van haar taak in aanraking komt ;

dat van deze opvatting den aangeklaagden leden der Ziekenfonds-commissie zeker geen verwijt kan worden gemaakt ;

dat het voorts den Raad geenszins is gebleken, dat de commissie onvoldoende acht zou hebben geslagen op de beschuldigingen ingebracht tegen appellant, zoomede op zijn bezwaren tegen den administrateur ;

dat de commissie een en ander heeft moeten bezien in het kader van het geheel, gelijk zij inderdaad gedaan heeft, al zijn haar bemoeiingen ook niet voldoende doorgedrongen tot de waarneming van appellant ;

dat de Raad van Beroep derhalve van meening is, dat ook in dit opzicht de leden der Ziekenfonds-commissie niet zijn tekort geschooten jegens appellant ;

Overwegende ad 3 :

dat het hooren van getuigen à décharge door de aangeklaagden

niet noodig werd geoordeeld, omdat dit slechts zou kunnen leiden tot een bevestiging van het gunstig oordeel over de vakbekwaamheid van appellant, hetwelk de leden der Ziekenfondscommissie reeds hadden ;

dat deze leden terecht konden meenen ook voldoende inzicht te hebben in de toestanden aan de kliniek, zonder het instellen van een onderzoek, als door appellant verlangd ;

dat het achterwege blijven van dit onderzoek niet behoeft te be- teekenen, dat een blaam blijft rusten op den naam van appellant ; evenmin als door het ontslag zelf ;

dat appellant zich ten aanzien van dat ontslag laat leiden door de onjuiste opvatting, alsof een oordeel van mindere geschiktheid voor het werken in kliniekverband per sé iets oneervols zou inhouden ;

dat een zorgvuldige uitoefening der tandheelkunde, gelijk appellant zich tot doel stelt, niet anders dan waardeering verdient, maar dat een werkzaamheid aan een ziekenfondskliniek met grooten toeloop nu eenmaal dwingt tot werkwijzen en indicaties, waarbij niet alleen aan de mogelijkheden van de moderne tandheelkunde aandacht mag worden geschonken, doch evenzeer rekening moet worden gehouden met tijdseconomische factoren ;

dat de Raad zich kan voorstellen, dat het niet iederen tandarts en in casu appellant, gemakkelijk valt, om zich daarnaar in zijn tandheelkundige werkzaamheid te richten ;

dat appellant derhalve geen reden heeft, om zijn minder geachte geschiktheid voor het werken aan een ziekenfondskliniek, gelijk dat kan worden afgeleid uit het niet-vernieuwen van zijn contract, te beschouwen als een blaam op zijn naam als tandarts ;

dat de Raad dan ook de rechtmatigheid van deze grief niet kan erkennen ;

Overwegende ad 4 :

dat op boven ontwikkelde gronden den aangeklaagden leden der Ziekenfonds-commissie geen verwijt kan worden gemaakt van schade, welke appellant door dat ontslag kan hebben geleden, en dat derhalve reeds uit deze overweging deze klacht van appellant ongegrond moet worden geacht ;

dat echter de Raad van Beroep niet wil nalaten er op te wijzen, dat in de overeenkomst van de Maatschappij met de Vereenigde

Ziekenfondsen te S is bepaald, dat het contract telkens wordt aangegaan voor den duur van een jaar, zij het ook, dat dit zonder tijdige opzegging telkens voor een gelijken termijn wordt gecontinueerd;

dat hieruit reeds kan worden afgeleid, dat een overeenkomst als kliniektandarts, ook al wordt die opnieuw stilzwijgend van jaar tot jaar verlengd, niet als een vaste aanstelling mag worden beschouwd, welke met speciale waarborgen tegen ontslag is beveiligd;

dat elke tandarts, die door een soortgelijk contract verbonden is, met dit karakter van de kliniek-werkzaamheid rekening heeft te houden;

dat het bestuur van de genoemde ziekenfondsen bij het opzeggen van de overeenkomst den daarvoor gestelden termijn in acht heeft genomen, zoodat niet van onrechtmatig aan appellant toegebrachte schade door de opzegging van het contract mag worden gesproken, wijl op de voorwaarden van de overeenkomst geen inbreuk is gemaakt;

Gelet op de artikelen 61, 62, 51, 52 en 55 van het huishoudelijk reglement;

R e c h t d o e n d e :

verklaart appellant X ontvankelijk in het door hem ingestelde beroep;

verklaart de klachten ongegrond;

handhaaft de beslissing van den Afdeelingsraad van de afdeeling R.

bepaalt, dat afschrift van deze uitspraak zal worden gezonden aan appellant, het hoofdbestuur van de Maatschappij, de leden van de Afdeelings-Ziekenfondscommissie en den Afdeelingsraad van de Afdeeling R.

Aldus gewezen den 13den Juli 1935 door den Raad van Beroep, samengesteld uit de leden J. Sanders Ezn., voorzitter, te Amsterdam, I. A. Holthaus te Zwolle en P. H. Buisman te Tiel.

DE ZAAK DER „GEDUPEERDE TANDTECHNICI” IN DE TWEDE KAMER.

II. de *Conclusie* van het verslag der commissie omtrent de inlichtingen op de adressen van:

J. D r u y f, secretaris der groep van niet-geslaagde tandtechnici, te Zandvoort, houdende verzoek te willen bevorderen, dat de Regeering haar medewerking verleent tot het bereiken van het doel, dat met een in te richten cursus voor niet-geslaagde tandtechnici zou worden beoogd;

F. J. I J l a n d, te Haarlem, houdende verzoek eene door adressant in zijn adres aangegeven oplossing van het vraagstuk der tandtechnici te willen bevorderen (119).

De conclusie strekt om den Minister van Sociale Zaken dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen.

De V o o r z i t t e r: Ik stel voor, voór de beraadslaging over deze conclusie een spreektijd te bepalen op ten hoogste 10 minuten per spreker.

Daartoe wordt besloten.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer J. t e r L a a n: Mijnheer de Voorzitter! De gang van zaken ten opzichte van het vraagstuk van de technici, die indertijd niet voor het examen zijn geslaagd, is zeer onbevredigend.

Ik zeg dit met eenigen nadruk, omdat de toestand, waarin deze menschen — het is een betrekkelijk kleine groep — door den loop van de omstandigheden zijn komen te verkeeren, eenvoudig onhoudbaar is en tot de ergste gevolgen, die niemand wenscht, leidt en moet leiden.

De situatie, waarin deze menschen zijn komen te verkeeren door den loop van de omstandigheden, is aanleiding, dat ik op dit oogenblik het woord heb gevraagd en een enkel woord over dit vraagstuk wensch te spreken.

Bij het nagaan van de stukken krijgt men den indruk, dat deze menschen, achtenswaardige burgers, die meenen op te komen voor hun recht en tevens vechten voor het naakte bestaan, van het kastje naar den muur worden gestuurd.

Deze zaak speelt onder de hand een tiental jaren in de Tweede Kamer. Op 8 Februari 1934 gaf de toenmalige commissie uit de Kamer in overweging om op grond van de zonderlinge verhoudingen bij het examen, dat had plaats gehad, een cursus door belanghebbenden zelf te laten openen en, nadat de cursus met vrucht zou doorloopen zijn, alsnog een bewijs van bekwaamheid uit te reiken. Op 24 Augustus 1934

antwoorde de Minister. Hij kwam daarbij tot de slotsom, dat er nu wel een verklaring afgelegd was door 34 tandtechnici, maar dat een dergelijke verklaring meer waarde zou hebben, indien zij was afgelegd door al de voor het Utrechtsche examen gezakten.

Wanneer in een Staatsstuk een dergelijke mededeeling verschijnt, kan het naar mijn oordeel geen andere beteekenis hebben, dan dat, indien de betrokkenen allen een dergelijke verklaring zouden afleggen, de betrokken Minister uiteraard bereid is deze zaak nader te regelen. Naar aanleiding van die mededeeling in een publiek Staatsstuk kwam op 18 September 1934 een adres binnen met verklaringen, ingeleverd door alle betrokkenen, dat zij, na in de gelegenheid te zijn gesteld een cursus te volgen, geen verdere aanspraken zouden maken; indien aldus gehandeld was, kon daarmee mijns inziens op dit oogenblik de zaak uit zijn, maar er is in dit verband niets geschied. De nadere commissie uit de Kamer deelde nu op 10 Mei 1935 mede, dat haar gebleken is, dat het niet de bedoeling van den Minister geweest is, ook al kwam er een dergelijke verklaring, om een dergelijken cursus in het leven te roepen, in de stukken voor, daaraan gevolg te geven. Daarvan begrijpt een gewoon mensch niets. Wanneer een Minister eerst schrijft in de stukken: als ze allemaal verklaard hebben, dat te willen doen, zou het anders staan en als ze het allemaal verklaard hebben, deelt hij aan de commissie — niet aan de Kamer — mee, dat het niet zijn bedoeling is geweest te gaan in de aangegeven richting, namelijk om een cursus in het leven te roepen.

De commissie geeft nu in haar rapport aan, dat belanghebbenden zich in de plaats van tot de Kamer tot den Minister hadden behooren te wenden met het verzoek om een cursus in het leven te roepen. Een dergelijke aanwijzing lijkt mij formeel juist, maar bij een bezoek, dat een vertegenwoordiger van de niet-geslaagde tandtechnici mij bracht, deelde hij mij mede, dat dit was geschied; men had zich tot den Minister gewend en de Minister had aan deze menschen een afwijzende beschikking doen toekomen. Ik moet aannemen, Mijnheer de Voorzitter, dat dit juist is, en indien het juist is, dan klopt de mededeeling van de commissie niet op de situatie, zooals die inderdaad is ontstaan.

De commissie stelt nu voor, den Minister dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen. Wanneer de Kamer zonder meer deze conclusie aanvaardt, dan is daarmee de zaak afgedaan, maar dat lijkt mij een toestand, die niet in overeenstemming is met de belangrijkheid van het vraagstuk en niet in overeenstemming met den toestand, waarin deze menschen ondanks zich zelf komen te verkeerren. De conclusie van het rapport der commissie klopt niet op de werkelijke situatie, zooals ik die met enkele woorden heb aangegeven; ik geef dus in overweging de conclusie aan te vullen, ten einde tot een andere conclusie te komen. Ik weet niet, hoe de Kamer tegenover dit vraagstuk staat, maar ik geef op dit oogenblik het denkbeeld nog maar in overweging om de conclusie aldus aan te vullen:

a. ter kennis van den Minister te brengen, dat de Kamer van oordeel is, dat alsnog behoort te worden overgegaan tot het instellen van een cursus voor de afgewezen tandtechnici;

b. den Minister dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen.

Ik dien dit voorstel nog niet in; ik wensch te weten, of er voldoende instemming in de Kamer aanwezig is om de poging te doen om deze menschen te helpen. Krijg ik geen instemming uit de Kamer, dan zal ik dat voorstel niet indienen. Krijg ik wel instemming, dan stel ik mij voor het op uw tafel te deponeren. Maar liever zou het mij zijn, dat de Minister zou zeggen: deze zaak is van zoodanigen aard, ik ben bereid om die quaestie nader te overwegen. Ik vrees intusschen, dat een dergelijke mededeeling van de zijde van den Minister niet zal komen. De toestand is op het oogenblik zoo: mij is bekend, dat een van deze tandtechnici, die altijd een zeer groote practijk heeft gehad en behoorlijk in het onderhoud van zich en van de zijnen kon voorzien, op het oogenblik niet minder dan 8 of 9 processen-verbaal heeft en dat, als de toestand niet verandert, binnen zeer korten tijd zijn geheele boeltje onder den hamer zal worden gebracht. Op het oogenblik hebben reeds een paar van deze menschen het tijdelijke met het eeuwige verwisseld. Het betreft een kleine groep van nog geen 50 personen: waar deze menschen altijd regelmatig, zonder dat Nederland te gronde is gegaan, de practijk hebben uitgeoefend, moet het mogelijk zijn hier een oplossing te vinden, waarbij deze menschen niet te gronde gaan.

Mevrouw B a k k e r—N o r t: Mijnheer de Voorzitter! De heer T e r L a a n zou, wanneer er instemming was in de Kamer met zijn denkbeeld, overwegen een voorstel in te dienen. Welnu, die instemming kan ik niet geven voor de Kamer, maar wel wat mij zelf betreft. Ik sta tegenover dit vraagstuk eenigszins in denzelfden zin als de heer T e r L a a n. De commissie denkt hierover anders, want zij meent na de inlichtingen van den Minister, op dit verzoekschrift gehoord te hebben, dat er geen reden voor haar bestaat redres toe te laten op het bekende Utrechtsche examen. De commissie meent te kunnen volstaan met dank te zeggen aan den Minister, voor de verstrekte inlichtingen.

Te recht wees de heer T e r L a a n er op, dat hiermee de zaak feitelijk ten einde zou zijn, en dat de Kamer eenvoudig tot den Minister zou zeggen: wij staan geheel aan uw zijde, wij meenen dat ten aanzien van de gedupeerde tandtechnici niets meer kan gebeuren; wij laten hen aan hun lot over. Dit lijkt mij niet juist, niet billijk en niet rechtvaardig. Ik ben van overtuiging, dat naar aanleiding van de voorgeschiedenis van dit adres zeer zeker gepoogd moet worden of nog redres mogelijk is. Het voorstel door den heer D r u y f gedaan, in dit adres neergelegd, komt hierop neer, dat de groep gedupeerde tandtechnici zelf een cursus met examen zou willen inrichten. Na afloop daarvan zou er gelegenheid zijn te overwegen of de geslaagden dezer groep tot de volledige tandprothese zullen worden toegelaten.

De Minister heeft terecht den vorigen keer reeds gezegd: waar blijven wij dan, als daar weer menschen afgewezen zullen worden, zullen zij er weer tegen op komen en zal opnieuw een examen noodig zijn, en zoo komen wij er niet vóór de laatste tandtechnicus zal zijn toegelaten. Neen, wij hebben den waarborg in de verklaring, die de heer D r u y f namens

de geheele groep afgewezenen gegeven heeft, dat dit in dit geval niet zal gebeuren. De heer T e r L a a n heeft er al op gewezen, dat de Minister in zijn antwoord aan deze groep heeft gezegd: wat geeft mij een verklaring van 34 gedupeerden? Als het de geheele groep zou zijn, had het meer waarde voor mij. Ik zal niet zeggen, dat de Minister daarmee wilde te kennen geven: wanneer ik de verklaring van al deze gedupeerden zou hebben, zou ik het voorstel overwegen. Neen, maar de Minister heeft toch bij deze menschen den indruk gewekt: dan zou er misschien nog aan te denken zijn. Ik geloof, dat wij hier inderdaad aan moeten denken.

Ik zal niet ontkennen, dat de Regeering en de Kamer indertijd geen volledige aandacht aan deze quaestie hebben geschonken. De geachte vorige spreker zeide terecht, dat men er al 10 jaar mede bezig is en dat het een droevige geschiedenis wordt. Inderdaad, het is een droevige geschiedenis, vooral omdat hiermede het bestaan gemoeid is van deze geheele groep van menschen, van wie gedurende die 20 jaar — het is zelfs meer dan 20 jaar; zij waren immers in 1913 al gevestigd als zelfstandig werkende tandtechnici — gebleken is, dat zij geen gevaar opleveren voor de volksgezondheid. Zij allen hebben stil en rustig als andere Staatsburgers een bestaan kunnen vinden, in het belang en tot het voordeel van velen. Zij worden nu plotseling uit hun broodwinning gerukt, tot hun groote wanhoop. De heer T e r L a a n heeft reeds gezegd, dat reeds enkelen van deze menschen het tijdelijke met het eeuwige hebben verwisseld. Volgens de inlichtingen, die ons gegeven zijn — ik heb geen reden om aan de juistheid daarvan te twijfelen —, is door enkelen reeds zelfmoord gepleegd uit wanhoop, omdat zij zich plotseling met hun gezin op straat zagen staan. Dat is een onhoudbare toestand, te meer, omdat wij er allen van overtuigd zijn — dat heeft de vorige commissie, welke over een dergelijk verzoekschrift oordeelde, uitdrukkelijk toegegeven —, dat het examen in Utrecht niet in alle opzichten bevredigend is geweest. Wij weten — de feiten zijn ons allen bekend —, dat bij dat examen bepaalde kandidaten zijn voorgetrokken en anderen zijn achtergesteld, dat er is geweest een gemis aan objectiviteit en onpartijdigheid, die wij het recht hebben bij een examen te eischen. Vooral bij een examen, dat van de Regeering is uitgegaan. Welnu, waar hier vaststaat, dat aan dit examen veel ontbroken heeft, dat er dus kans is, dat er onder deze gedupeerden menschen zijn, die even bekwaam zijn ten aanzien van de tandprothese als degenen, die toegelaten zijn, en waar het voor hen van zoo ontzaggelijke waarde is om hun bestaan te handhaven, sta ik geheel aan de zijde van den heer T e r L a a n. Ik zou tot den Minister willen zeggen: bedenk toch, dat het hier betreft een kleine groep, een uitstervende groep; er zijn al verschillenden weggegaan. Aangevuld kan deze groep niet worden; denk ook aan den tijd, waarin wij leven, aan den ontzaggelijken nood van het reeds veel en veel te groote aantal werklozen, dat gesteund moet worden. Als ook deze menschen uit hun bestaan worden gestooten, worden zij werkloos en broodeloos. Zij worden reeds thans vervolgd met een hardnekkigheid, die het hun onmogelijk maakt hun beroep uit te oefenen.

Deze twee argumenten, die ik heb aangevoerd, nl. het examen, dat niet in alle opzichten bevredigend was en dus ons rechtsgevoel onbevredigend laat, dat dit de definitieve uitsluiting zal zijn; en ten tweede de quaestie van de ontzaglijke moeilijkheden om op het oogenblik een nieuw bestaan te vinden, als deze tandtechnici uit hun zelfstandig beroep worden gestooten, nopen mij den Minister te vragen alsnog te willen overwegen, of niet redres van het Utrechtsche examen mogelijk is en of dezen menschen niet alsnog de gelegenheid dient te worden gegeven hun voldoende bekwaamheid te bewijzen om de volledige tandprothese uit te oefenen.

De heer Suring: Mijnheer de Voorzitter! Ook ik wil wel verklaren, dat, wanneer de conclusie, die ons nu wordt voorgelegd, door de Kamer zou worden aangenomen, ook voor mij aan het vraagstuk van de tandtechnici een zeer onbevredigend einde zou zijn gemaakt. Dit einde zou zeer onbevredigend zijn, omdat voor ieder, die zich tot dusver in de Kamer met dit vraagstuk heeft bemoeid, wel vaststaat, dat er verschillende tandtechnici zijn, die bekwaam zijn tot het toepassen van de volledige tandprothese en wien toch de bevoegdheid om dat te doen onthouden wordt op grond van verschillende vergissingen, die ten opzichte van hen zijn begaan. Het laatste, dat wij hebben gehad, voordat deze conclusie in de Kamer kwam, is geweest het rapport van de commissie uit de Kamer, die onder presidium gestaan heeft van ons geacht medelid den heer K e t e l a a r. In het verslag van die commissie werd een suggestie gegeven, hoe het vraagstuk alsnog tot een bevredigende oplossing kon worden gebracht. De conclusie, die toen aan de Kamer voorgesteld werd, luidde aldus, dat de Kamer besluiten zou dit verslag, waarin die suggestie lag, ter kennis van de Regeering te brengen en de Regeering dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen. Wij hebben ons toen met die conclusie vereenigd, in het vertrouwen natuurlijk, dat, waar uit het verslag wel bleek, dat het examen in Utrecht niet geheel in orde was — om het maar zacht te zeggen — en dat door dit examen personen de bevoegdheid niet hadden gekregen, die ze eigenlijk hadden moeten krijgen, de Regeering op die suggestie zou willen ingaan. Maar aan belanghebbenden is gebleken, dat dit niet het geval was. Nu is het toch wel merkwaardig, dat op het oogenblik kan worden geconstateerd, dat van de zijde van belanghebbenden, dus van degenen, die meenen, dat zij een zekere aanspraak kunnen maken op het verkrijgen van de bevoegdheid, alles gedaan is, wat van hun kant gedaan kon worden om de suggestie van het rapport van de commissie-K e t e l a a r tot werkelijkheid te brengen, en dat nu het eenige, dat van Regeeringszijde wordt aangevoerd en waarmede de commissie zich tot mijn spijt vereenigt, dit is: dat het nu maar eens uit moet zijn met die quaestie van de tandtechnici. Er moet eens een einde aan komen. Dat zegt de Regeering, en dat zegt de commissie haar na. Dat einde zullen wij er maar aan maken door te zeggen: wij doen niets meer.

Mijnheer de Voorzitter! Ik ben er voor, dat er spoedig een einde komt aan het vraagstuk van de tandtechnici, maar dan een einde, dat

opheft den toestand van het oogenblik, dat verschillende personen zich terecht gedupeerd achten, omdat zij terecht meenen, dat hun een bevoegdheid onthouden wordt, die hun eigenlijk had moeten worden gegeven.

Nu stelt de heer J. t e r L a a n voor, dat wij de conclusie zullen wijzigen in dezen zin, dat de Regeering alsnog zal worden uitgenoodigd door het inrichten van een cursus een beter slot aan deze geschiedenis te maken.

Ik zal mijn stem geven aan een gewijzigde conclusie, die de strekking heeft om het einde, dat ons door de commissie wordt voorgesteld, niet te krijgen, maar ik zou den heer J. t e r L a a n in overweging willen geven om de oplossing niet zoo te binden aan het inrichten van een cursus. Het zou kunnen zijn, dat als de Regeering dit vraagstuk nog eens nader overweegt, zij een anderen en beteren weg zou kunnen vinden om tot een bevredigend resultaat te komen. Wanneer de Kamer zich alleen en uitsluitend voor een cursus zou hebben uitgesproken, zou dat een beletsel kunnen zijn om dien beteren weg te bewandelen. Ik zou den heer J. t e r L a a n dus willen in overweging geven, wanneer hij een wijziging van de conclusie voorstelt, dit zoo te doen, dat gelezen wordt, dat de Kamer ter kennis van de Regeering brengt, dat zij meent, dat alsnog zoodanige maatregelen behooren te worden getroffen, die aan het vraagstuk van de tandtechnici een bevredigende oplossing geven. Dan blijft de Regeering vrij in haar overwegen en kan zij ook een anderen weg kiezen dan dien van den cursus. Wanneer een dergelijke gewijzigde conclusie in stemming zou worden gebracht, zal ik er gaarne mijn stem aan geven.

De heer I J z e r m a n: Mijnheer de Voorzitter! Met één van de opmerkingen van mijn geachten mede-afgevaardigden den heer J. t e r L a a n kan ik volkomen akkoord gaan. Het heeft ook mij bevreed, dat de Minister in zijn inlichtingen, aan de Kamer verstrekt, een passage heeft opgenomen, waarin hij zegt, dat de bij het adres overgelegde verklaring een grootere waarde zou hebben, indien ze door alle bij het examen afgewezenen was onderteekend, waardoor hij natuurlijk bij de afgewezenen — dat is zeer begrijpelijk — den indruk heeft gewekt, dat, als allen het adres hadden onderteekend, de zaak wel in orde zou komen. Maar dit blijkt heelemaal niet de bedoeling van den Minister geweest te zijn; de bewuste uitdrukking was blijkbaar alleen een rethorische wending. Het zou zekere beter zijn geweest, en het zou ook voorkomen hebben, dat ongedronde illusies bij de afgewezenen werden gewekt, indien de Minister deze uitdrukking in de pen had gehouden.

Wat de zaak zelf betreft, ik heb, toen ik de verschillende sprekers hoorde, den indruk gekregen, alsof zij meenden, dat tot dusver de Kamer eigenlijk zoo bitter weinig voor de tandtechnici had gedaan, en alsof wij nu al 10 jaar bezig waren met deze zaak, zonder dat er schot in was gekomen. Ik moet er echter op wijzen, en dat geldt ook voor degenen, die critiek hebben op het Utrechtsche examen, dat het denkbeeld om aan deze door allerlei oorzaken onverkwikkelijk geworden geschiedenis

een bevredigende oplossing te geven, door de tandtechnici van vóór 1913, die door gemis aan een overgangsbepaling in de wet van 1913 gedupeerd waren, gelegenheid te geven een examen af te leggen en daardoor de bevoegdheid tot uitoefening van de tandprothese te verkrijgen, van de Kamer afkomstig was. De Kamer heeft dit in een conclusie van een verslag in 1928 als haar wensch te kennen gegeven en de Regeering, door de wet van 1929, heeft aan dien wensch voldaan.

Men kon inderdaad denken, dat daarmede een bevredigende oplossing van een moeilijke zaak gevonden was. Men gaf den personen, die vóór 1913 de tandprothese als beroep hadden uitgeoefend, de gelegenheid te bewijzen, dat zij voor dat beroep geschikt waren. Door die regeling was zoowel met de belangen van de volksgezondheid als met de belangen van de door het ontbreken van een overgangsbepaling in de wet van 1913 gedupeerden rekening gehouden.

Nu is er op het examen critiek uitgeoefend. Er is over het algemeen op examens vaak critiek, vooral van de zijde van de afgewezenen. Ik wil echter niet ontkennen, dat de mogelijkheid bestaat, dat op het Utrechtsche examen dingen zijn gebeurd, die minder gewenscht waren. In ieder geval zijn daaromtrent allerlei geruchten in omloop gekomen. Er kwamen aan den eenen kant geruchten, dat sommige examinatoren zich tegen sommige examinandi onhebbelijk zouden hebben gedragen, en aan den anderen kant geruchten, dat sommige examinandi betrapt zouden zijn op krasse pogingen tot het bedriegen van de examinatoren.

Nu vraag ik mij echter af: Hoe denkt men zich dan een behoorlijke oplossing, indien men aan een examen, dat eigenlijk door de geheele Kamer als het middel om tot de gewenschte definitieve oplossing te komen, is aanvaard, geen beslissende beteekenis zou willen toekennen?

Want de moeilijkheid van de geheele quaestie zit hierin, dat het in het geval van de tandtechnici buitengewoon moeilijk is een examencommissie, die voldoende waarborgen voor deskundigheid en onpartijdigheid geeft, samen te stellen, omdat de deskundigen min of meer partij zijn in deze zaak en de tandartsen en de tandtechnici scherp tegenover elkaar staan. Te recht heeft men dan ook de commissie voor het Utrechtsch examen zóó samengesteld, dat daarin zoowel de tandtechnici als de tandartsen als het ware vertegenwoordigd waren. De groote moeilijkheid bij de samenstelling dier commissie was hierin gelegen, dat niet gemakkelijk viel, personen met de gewenschte onpartijdigheid en deskundigheid te vinden. In verband hiermede moeten wij, naar ik meen, dit erkennen: Er is indertijd in de Kamer meermalen — en zij had daartoe alle reden — scherpe critiek uitgeoefend op de wijze, waarop de Regeering de overgangsbepaling, die in 1925 aan de wet van 1913 is toegevoegd, heeft uitgevoerd, maar de Regeering heeft later het denkbeeld van de Kamer om een examen te doen houden, en de wet van 1929, waarin dit denkbeeld belichaamd was, op volkomen loyale wijze uitgevoerd en ik zie niet de mogelijkheid, dat men voor een examen betreffende deze zaak ooit een commissie zal kunnen samenstellen, die, wat den aard van haar samenstelling betreft, meer waarborgen voor juiste beslissingen geeft dan de voor het Utrechtsche examen ingestelde commissie. Ik wil intusschen

niet uitsluiten de mogelijkheid, dat die examencommissie in eenige gevallen een onjuiste beslissing kan hebben genomen, maar dit is een mogelijkheid, die zich ook bij andere examens voordoet en die ook aanwezig zal zijn, indien men de te Utrecht afgewezenen aan een nieuw examen zou onderwerpen.

Er is door een der sprekers critiek uitgeoefend op de opmerking in het verslag onzer commissie, dat adressanten zich ten onrechte direct tot de Kamer gewend hebben en dat zij zich eerst tot den Minister hadden moeten wenden.

Dit ligt echter, naar mijn meening, toch voor de hand. De adressanten wilden een bepaalde regeling, waarvoor zij de medewerking van de Regeering noodig hadden, en om die medewerking te verkrijgen, spreekt het m.i. vanzelf, dat zij beginnen moesten met zich tot de Regeering te wenden. Voor zooveel onze commissie bekend is, is dat niet geschied en hebben zij zich tot de Kamer gewend blijkbaar met de bedoeling, dat de Kamer de boodschap zou overbrengen aan de Regeering, alsof de Kamer een soort brievenbus was. Dat lijkt mij niet de juiste manier van doen.

Intusschen, dat is voor mij niet het bezwaar om tot een herziening van de indertijd getroffen regeling mede te werken. Het hoofdbezwaar is, dat, hoe men de zaak ook regelt — er zijn verschillende wijzen, waarop de zaak mogelijk zou kunnen worden geregeld, aangegeven — men altijd ten slotte weer terecht zal komen bij een soort examen, en dat zich daarbij altijd weer moeilijkheden kunnen voordoen als zich bij het Utrechtsche examen hebben voorgedaan en er altijd weer redenen tot ontevredenheid over den uitslag kunnen zijn. Nu heeft men gezegd: ja, maar als dat weer gebeurt, dan hebben de afgewezenen zich reeds bij voorbaat verboden, dat zij met de beslissingen van de commissie tevreden zullen zijn.

Dit is echter iets, dat mij betrekkelijk onverschillig laat. Waar het op aankomt is, dat de beslissingen dan juist zullen zijn en dus geen redelijken grond tot ontevredenheid kunnen geven; en nu zie ik geen enkele mogelijkheid om, met welke regeling dan ook, een waarborg te scheppen, dat de beslissingen juistere zullen zijn dan de beslissingen van de commissie, die ingevolge de wet 1929 was ingesteld.

Nu is gesproken over de conclusie van het verslag der commissie-*Ketelaar*. Die commissie heeft met buitengewonen ijver een uitvoerig onderzoek ingesteld naar die examens en door wat zij over den gang van zaken heeft gehoord, was zij lang niet in alle opzichten bevredigd. Zij heeft toen overwogen de vraag, of daarin aanleiding moest worden gevonden om bij de Regeering aan te dringen op inwilliging van het verzoek van adressanten, en zij is tot het besluit gekomen, dat zij zulks niet aan de Kamer zou voorstellen, en wel op grond van deze overwegingen: ten eerste was niet aangetoond, en kon uiteraard bezwaarlijk worden aangetoond, dat sommige personen ten onrechte waren afgewezen, en in de tweede plaats was niet gebleken, dat een regeling, zooals door adressanten gewenscht werd, algemeene bevrediging zou kunnen scheppen, en de commissie is tot het besluit gekomen, dat zij weliswaar een suggestie omtrent de voorwaarden, waaronder, en de wijze,

waarop ten behoeve van de te Utrecht afgewezenen een cursus zou kunnen worden ingericht, in haar verslag zou opnemen, maar zij heeft uitdrukkelijk en opzettelijk elke aanbeveling aan de Regeering om in die richting te gaan, uit haar conclusie weggelaten. Dat blijkt niet alleen uit het verslag van de commissie, maar dat is ook bij de korte discussie, die destijds in de Kamer over de conclusie van dat verslag heeft plaats gehad, duidelijk vastgesteld.

Waar de zaak zoo staat, waar dus zelfs die commissie, die de zaak zoo grondig mogelijk heeft onderzocht, in haar conclusie niet is gekomen tot een bepaalde aanbeveling aan den Minister om dit of dat te doen, daar sprak het vanzelf, dat onze commissie, die omtrent den gang van zaken bij het Utrechtsche examen niet beschikte over andere gegevens dan die, welke reeds ter kennis waren gekomen van de commissie, die dat uitgebreide onderzoek had ingesteld, geen andere conclusie kon voorstellen dan den Minister dank te betuigen voor de verstrekte inlichtingen en dat wij ons van iedere aanbeveling tot het treffen van een bepaalden maatregel hebben gemeend te moeten onthouden.

De heer B o o n: Mijnheer de Voorzitter! Er zijn indertijd bij het examen zwarigheden geweest en er zijn waarschijnlijk onbillijkheden begaan. Daarom heb ik twee vragen aan den Minister te doen. In de eerste plaats, dat de Minister, waar het gaat over een zeer beperkt aantal gevallen, dat indertijd is afgewezen, nog eens zal overwegen welke mogelijkheden er zijn, om dengenen, die werkelijk voldoen aan redelijke eischen, alsnog het radicaal te geven. In de tweede plaats wil ik vragen of de Minister er voor wil zorgen, dat er met de meeste kracht wordt opgetreden tegen degenen, die zich daarna nieuw hebben gevestigd. Vooral in de groote steden schijnt het zoo te zijn, dat er op het oogenblik weer tal van tandtechnici zich gaan vestigen en praktijk uitoefenen, zonder dat daartegen wordt opgetreden. De getroffen regeling is indertijd getroffen als overgangsmaatregel en daarmee moet het absoluut uit zijn.

Mijn vraag is dus, of aan degenen, die geruimen tijd de praktijk hebben uitgeoefend, tegenover wien bij het examen misschien onbillijkheden zijn begaan, wordt tegemoet gekomen, maar dat aan den anderen kant de grens scherp zal worden gesteld en dat, wanneer er menschen zijn, die de praktijk uitoefenen zonder dat zij daartoe toestemming hebben, met kracht door de ambtenaren zal worden opgetreden.

De V o o r z i t t e r: Ik stel voor, den spreektijd in tweeden termijn te bepalen op ten hoogste 5 minuten per spreker.

Daartoe wordt besloten.

De heer J. t e r L a a n: Mijnheer de Voorzitter! Ik heb met groote belangstelling geluisterd naar het antwoord van de commissie, bij monde van ons geacht medelid den heer I J z e r m a n. Afscheiden van de formeele overweging, dat de heer I J z e r m a n, de commissie, een op-

los sing moeilijk te vinden vond, is toch de gedachtengang van den woordvoerder van de commissie deze, dat er in de commissie zelf een sterk onbevredigend gevoel aanwezig was ten opzichte van het verloop van de zaak. Het zou mij aangenaam zijn geweest, wanneer dit geleid had tot een eenigszins andere conclusie, maar het verheugt mij toch, dat ik op het oogenblik het woord van den heer IJ z e r m a n in dit verband heb mogen beluisteren.

De heer IJ z e r m a n zegt, dat het examen op instigatie van de Tweede Kamer indertijd tot stand kwam, dat het inderdaad is gehouden en dat het reden gaf tot klachten en hij voegt daarbij: maar met welk examen is dat niet het geval?

Ik geloof, dat deze gevolgtrekking ten opzichte van dit probleem niet juist is. Wanneer men het rapport der commissie-K e t e l a a r leest en men gaat de verschillende voorbeelden — dat zijn niet alle, doch slechts een vijftal — na, ik zal het zacht zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dan is er toch wel raar omgesprongen op dat examen met de belangen van een groot aantal belanghebbenden en dan kan men niet volstaan met te zeggen: welk examen geeft nu volledige bevrediging.

Zoo zijn die verhoudingen niet en omdat wij dat weten en omdat de Regeering niet is ingegaan op de suggestie der commissie-K e t e l a a r, is het nu de tijd, dat de Kamer zich uitspreekt, dat deze zaak niet uit kan zijn, zooals de commissie, die gerapporteerd heeft, dit aanbeveelt. Ik ben daarom zoo vrij bij u een voorstel te deponeren ter wijziging van de conclusie van het rapport en ik heb daarbij gebezigd den tekst, zooals die straks door den heer S u r i n g ongeveer is aangegeven, omdat deze ruimere omschrijving ook insluit, wanneer de Minister dat noodig zou oordeelen, het in het leven roepen van een cursus.

De V o o r z i t t e r: Door den heer J. t e r L a a n wordt een amendement voorgesteld, strekkende om de conclusie der commissie te doen luiden:

„a. Ter kennis van den Minister te brengen dat de Kamer van oordeel is dat alsnog maatregelen behooren te worden getroffen, die aan het vraagstuk van de tandtechnici een bevredigende oplossing geven.

b. Den Minister dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen.”

Het amendement van den heer J. t e r L a a n wordt ondersteund door mevrouw Bakker—Nort, de heeren Loerakker, De Visser en Suring en maakt derhalve een onderwerp van beraadslaging uit.

De beraadslaging wordt gesloten.

De V o o r z i t t e r: Aangezien mij blijkt, dat de heer IJ z e r m a n een enkel woord wenscht te spreken in antwoord op de opmerking van den heer J. t e r L a a n, stel ik voor, de beraadslaging te heropenen.

Daartoe wordt besloten.

De heer *I J z e r m a n*: Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even een klein misverstand uit de wereld helpen.

Mijn geachte partijgenoot *T e r L a a n* blijkt een niet geheel juiste indruk van een deel van mijn betoog te hebben gekregen, want hij heeft gezegd, dat ook ik heb geconstateerd, dat de gang van zaken van het Utrechtsch examen onbevredigend was.

Ik heb alleen gezegd, dat de commissie-*K e t e l a a r*, die naar deze zaak een uitgebreid onderzoek heeft ingesteld, den indruk had gekregen, dat de gang van zaken onbevredigend was. Maar ik heb er tevens op gewezen, dat die commissie dat niet in haar conclusie heeft opgenomen, opzettelijk niet, omdat zij in hetgeen haar gebleken was geen aanleiding had kunnen vinden de Regeering voor te stellen het verzoek van de adressanten om een cursus of een ander middel van redres in te willigen.

De heer *S l o t e m a k e r d e B r u ï n e*, Minister van Sociale Zaken: Mijnheer de Voorzitter! Ik meen, dat, nu de heer *B o o n* twee concrete vragen gesteld heeft, het op mijn weg ligt, deze beide vragen te beantwoorden.

De tweede vraag luidde: of er streng zal worden opgetreden tegen hen, die zich nieuw vestigen. Het komt mij voor, dat het antwoord op die vraag uiteraard bevestigend luiden moet.

De eerste vraag was, of ik overwegen wil, of er nog maatregelen zouden kunnen genomen worden om te komen tot een bevredigende oplossing. Ik kan die vraag niet bevestigend beantwoorden; en dat wel o.a. op grond hiervan, dat de heer *T e r L a a n* de Kamer nu vraagt om uit te spreken, dat alsnog maatregelen behooren genomen te worden, die tot bevrediging zullen kunnen leiden. Ik merk immers op, dat daarmede dus datgene, wat dan nog in het gebeurde concreet kan heeten, nl. de cursussen en de schriftelijke verklaring, beide van de baan zijn, omdat er wordt gevraagd om maatregelen, dezen of een anderen. Ik wijs er bovendien op, dat als de heer *S u r i n g* zoeven zeide — want het spreken van den heer *S u r i n g* is de oorzaak, dat de heer *T e r L a a n* een wijziging in zijn oorspronkelijk voornemen heeft gebracht —: ik wensch mij niet uit te spreken speciaal voor een cursus, maar in het algemeen voor een anderen weg, het gevolg hiervan dus is, dat toch weer nieuwe mogelijkheden zich openen. Dit is echter de ervaring, die ik tot nog toe telkens gehad heb, wanneer ik méér tegemoetkomend was dan op dit oogenblik. Daarom kan ik op dit oogenblik niet tegemoetkomend zijn.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het amendement van den heer *J. t e r L a a n* wordt verworpen met 34 tegen 32 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren *Amelink*, *Smeenk*, *Cramer*, *Van Boetzelaer van Dubbeldam*, *Wielinga*, *Bakker*, *Rutgers van Rozenburg*, *Van Kempen*,

mevrouw De Vries—Bruins, de heeren Zijlstra, Louwes, Van Dijk, Bongaerts, Wendelaar, Terpstra, Van der Zaal, Van Rappard, Tilanus, Van Dijken, Duymaer van Twist, De Geer, Van Voorst tot Voorst, Aalberse, Fleskens, Vervoorn, Albarda, Schouten, Drees, Goseling, Lovink, Snoeck Henkemans, mejuffrouw Meijer, de heer IJzerman en de Voorzitter.

Vóór hebben gestemd de heeren Van den Tempel, Faber, Ketelaar, Kooiman, Van der Heide, Stumpel, mevrouw Bakker—Nort, de heeren Van der Sluis, Drop, Vliegen, De Visser, Thijssen, K. ter Laan, Van Dis, Duys, Kupers, Sneevliet, Westerman, Van der Weijden, Teulings, Loerakker, Van Poll, Ebels, Hermans, Bierema, Groen, Feber, Suring, Drogen, Van de Bilt, J. ter Laan en Boon.

De conclusie van het verslag der commissie wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen;

III. de *Conclusie* van het verslag der commissie omtrent de inlichtingen op het adres van den voorzitter en den secretaris van den Nederlandschen Bond van Tandtechnici (zelfstandig werkenden), te Amsterdam, houdende verzoek om wijziging der wet van 1925, welke de bevoegdheid der tandtechnici regelt (253).

Deze conclusie wordt zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

